

MONITOR PRÁVNÍCH PŘEDPISŮ A JUDIKATURY

(A) PRÁVNÍ PŘEDPISY

(1) NOVELA INSOLVENČNÍHO ZÁKONA

- Prezident podepsal novelu insolvenčního zákona, která do českého právního řádu transponuje směrnici Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 2019/1023 ze dne 20. června 2019, a to zejména ve vztahu k institutu oddlužení. O této novele jsme Vás informovali již v monitoru právních předpisů a judikatury za měsíce červenec, srpen a září 2023, duben a červen 2024.
- Novela umožní insolvenčnímu soudu stanovit lhůtu insolvenčnímu správci pro podání zprávy o průběhu insolvenčního řízení, a to až na 12 měsíců. V souvislosti s touto změnou by měla být také stanovena lhůta k podání návrhu na prodloužení či zrušení oddlužení, a to v délce 1 měsíce od předložení této zprávy.
- Dále dojde ke zkrácení intervalu, ve kterém je dlužník povinen předkládat přehled svých příjmů, a to z 6 měsíců na 3 měsíce, přičemž insolvenční soud bude moci rozhodnout o jiném intervalu, který však nesmí překročit délku 12 měsíců.
- Dále dochází ke zkrácení doby potřebné pro splnění oddlužení z 5 let na 3 roky. Dlužník pro splnění oddlužení nebude muset splatit 30 % pohledávek nezajištěných věřitelů, ale postačí dosažení předpokládané míry uspokojení pohledávek nezajištěných věřitelů určené insolvenčním soudem v rozhodnutí o schválení oddlužení. V případě, že by dlužník již v posledních 20 letech splnil jedno oddlužení a byl osvobozen od placení zbývajících pohledávek, zůstala by doba pro splnění nového oddlužení pětiletá.
- Novela zakotvuje povinnost dlužníka uhradit odměnu a hotové výdaje insolvenčního správce v případě řešení úpadku oddlužením, o čemž by insolvenční soud rozhodl v rozhodnutí o ukončení insolvenčního řízení. V souvislosti s tím by měla být plátcem mzdy dlužníka uložena povinnost provádět srážky ze mzdy za účelem uhrazení zálohy na úhradu odměny a hotových výdajů insolvenčního správce.
- Novela dále zpřesňuje a doplňuje podmínky potřebné pro rozhodnutí o splnění oddlužení. Například by nemělo být možné rozhodnout o splnění oddlužení v případě neukončených

incidenčních sporů.

- Novela také zavádí povinnost zaměstnavatelům poskytnout součinnost insolvenčnímu správci v případě, že dlužník u něj byl v pracovním poměru v průběhu 12 měsíců předcházejících začátku insolvenčního řízení. Cílem této spolupráce je zejména lépe určit mzdový potenciál dlužníka a předejít záměrnému snižování příjmů, čímž dochází ke snížení uspokojení pohledávek věřitelů.
- Novela nabude účinnosti dne 1. září 2024.

(2) NOVELA ZÁKONA O PODNIKÁNÍ NA KAPITÁLOVÉM TRHU

- Poslanecká sněmovna schválila v 1. čtení novelu zákona o podnikání na kapitálovém trhu, která do českého právního řádu transponuje Směrnici Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 2022/2381, ze dne 23. listopadu 2023, v souvislosti s podporou rovného postavení mužů a žen ve vedoucích orgánech kotovaných společností.
- Novela by měla zavést vyrovnané zastoupení mužů a žen ve vedoucích orgánech společností, jejichž akcie jsou obchodovány na regulovaném trhu (dále jen **Kótované společnosti**). Kotované společnosti budou povinny zajistit, aby buď a) osoby nedostatečně zastoupeného pohlaví (ženy) zastávaly minimálně 40 % míst nevykonných členů vedoucího orgánu, nebo aby b) osoby nedostatečně zastoupené zastávaly minimálně 33 % všech míst ve vedoucích orgánech. Při výběru první zmiňované možnosti bude muset společnost zároveň stanovit cíl vyváženého poměru žen a mužů ve vedoucích orgánech. Kótované společnosti dále budou mít povinnost přizpůsobit své postupy při výběru kandidátů pro volbu nebo jmenování členů vedoucích orgánů, a to tak, aby kritéria výběru byly po celou dobu transparentní, nediskriminační a aby byla založena na zásluhách kandidáta.
- Výše uvedená úprava by se měla týkat Kótovaných společností, které mají alespoň 250 zaměstnanců a současně jejich roční úhrn čistého obrátu je min 50.000.000,- EUR a jejich aktiva činí min 43.000.000,- EUR.
- Kótované společnosti by měly také povinnost informovat orgány dohledu o složení vedoucích členů orgánů a o tom, zda plní stanovené cíle vyváženosti a zveřejňovat informace o pokroku v dosahování výše uvedených cílů. Pokud by společnost neplnila stanovené cíle, musí mimo jiné také zajistit, aby byl při výběru mezi kandidáty stejně kvalifikovanými upřednostněn kandidát nedostatečně zastoupeného pohlaví. Za nedodržení výše uvedených požadavků by mohla být Kótované společnosti uložena pokuta až 1.000.000,- Kč.

(3) NOVELA ZÁKONA O NĚKTERÝCH OPATŘENÍCH PROTI LEGALIZACI VÝNOSŮ Z TRESTNÉ ČINNOSTI A FINANCOVÁNÍ TERORISMU

- Poslanecká sněmovna ve 3. čtení schválila návrh novely zákona o některých opatřeních proti

legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu (dále jen **AML zákon**), která implementuje nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2023/1113 ze dne 31. května 2023. O této novele jsme Vás již informovali v monitoru právních předpisů a judikatury za měsíc březen 2024.

- Podle návrhu novely by nově mezi povinné osoby měly spadat osoby poskytující služby spojené s virtuálními aktivy, tzv. kryptoaktivy. Tyto povinné osoby by měly stanoveny navíc zvláštní povinnosti například při identifikaci osob.
- S výjimkou advokátů a notářů by měly nově povinné osoby povinnost sdělit prostřednictvím datové schránky Finančnímu analytickému úřadu (dále jen **FAÚ**) údaje o kontaktní osobě, tj. zaměstnanci/členovi statutárního orgánu určenému k plnění oznamovací povinnosti a k zajištění styku s FAÚ v rámci povinností AML zákona. Mezi tyto údaje by patřilo například jméno, pracovní zařazení, kontaktní údaje a doba, kdy lze tuto osobu kontaktovat.
- Pro advokáty a notáře je v novele obsažen zjednodušený postup identifikace, kdy se podle § 8 odst. 1 a 2 AML zákona identifikuje pouze zástupce klienta, který je zastoupen na základě úředně ověřené plné moci. Klient v takovém případě zašle povinné osobě kopii příslušných částí průkazu totožnosti. Takto by však bylo možné identifikovat pouze samotného klienta, zástupce klienta by bylo nutné identifikovat standardním způsobem. Tento postup by se uplatnil v případech, kdy by advokát či notář neměl pochybnost o totožnosti klienta či osoby jej zastupující, případně by tomuto postupu nebránila rizikovost klienta.
- Dále byl pozměňovacími návrhy vytvořen institut ochranné bariéry pro společnosti podnikající na území České republiky, které jsou ovládané osobou, na které jsou uvaleny mezinárodní sankce, za předpokladu, že daná společnost bude od vlivu této osoby odstřižena. Součástí rozhodnutí o vytvoření ochranné bariéry bude např. uložení zákazu řídit se rozhodnutími sankcionované osoby, dále také povinnost informovat o provozu svého závodu, vypracování plánu pro zachování provozu závodu nebo schválení smlouvy o kontrolní činnosti nezávislým.

(4) NOVELA ZÁKONÍKU PRÁCE A SOUVISEJÍCÍCH ZÁKONŮ

- Dne 31. července 2024 byla ve Sbírce zákonů a mezinárodních smluv vyhlášena novela zákoníku práce a dalších souvisejících zákonů, která transponuje směrnici Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 2022/2041 ze dne 19. října 2022. Kromě změn týkajících se minimální a zaručené mzdy by novela měla přinést i změny v kolektivním vyjednávání. O této novele jsme Vás již informovali v monitoru právních předpisů a judikatury za měsíc říjen 2023, březen, květen a červen 2024.
- Tato novela zavádí valorizační mechanismus automatického zvyšování minimální mzdy. Výpočet bude postaven na násobku predikce průměrné hrubé měsíční mzdy na daný rok a

vládou určeným koeficientem. Novela obsahuje referenční hodnotu, ke které by se měla minimální mzda blížit, a to 47 % průměrné hrubé mzdy. Při určování koeficientu by vláda měla přihlížet zejména k reálné kupní síle průměrné hrubé mzdy.

- Novela zároveň ruší institut zaručené mzdy, která stanovila minimální mzdové nebo platové ohodnocení ve vybraných profesích nad rámec minimální mzdy. Podle navrhované úpravy by tento institut měl nahradit zaručený plat, který by se nově uplatnil pouze u zaměstnanců ve veřejném sektoru.
- Změny v kolektivním vyjednávání obsahují přesněji upravený proces uzavírání kolektivní smlouvy a účast zaměstnanců na tomto procesu v případě, že u zaměstnavatele působí více odborových organizací, a že se odborové organizace vzájemně neshodnou na společném postupu do 30 dnů od zahájení vyjednávání se zaměstnavatelem. V té chvíli by byl zaměstnavatel oprávněn uzavřít kolektivní smlouvu s jednou nebo více odborovými organizacemi, které mají nejvíce členů s uzavřeným pracovním poměrem u zaměstnavatele, nebo s odborovou organizací, kterou by nadpoloviční většina zaměstnanců vybrala v prohlášení.
- Novela nabude z větší části účinnosti dne 1. srpna 2024.

(5) NOVELA OBČANSKÉHO ZÁKONÍKU I

- Poslanecká sněmovna schválila v 1. čtení novelu občanského zákoníku, která by měla zjednodušit a zrychlit rozvod manželství a úpravu poměrů nezletilého dítěte na dobu po rozvodu. O této novele jsme Vás již informovali v monitoru právních předpisů a judikatury za měsíc červen 2024.
- Novela by měla zrušit požadavek na zjišťování příčin rozvratu manželství. Příčiny rozvratu soud bude zjišťovat pouze tehdy, jestliže manžel, který návrh na rozvod nepodal a na rozvratu manželství se převážně nepodílel, namítá, že by mu rozvodem byla způsobena zvláště závažná újma s tím, že mimořádné okolnosti svědčí ve prospěch zachování manželství. To rovněž platí i pro situace, kdy manžel požaduje, aby soud stanovil výživné mezi rozvedenými manžely nebo také v některých případech při vypořádání společného jmění manželů. Zároveň by mělo být označení rozvodu bez zjišťování příčin rozvratu nahrazeno novým pojmem smluvený rozvod.
- Novelou by zároveň měla u smluveného rozvodu zrušit podmínky spočívající v odděleném soužití manželů po dobu minimálně šesti měsíců. Pokud by se tedy jednalo o společný návrh obou manželů a byly by splněny zákonné podmínky, tj. manželství by trvalo minimálně jeden rok, manželé by předem upravili své majetkové poměry a dohodli se na úpravě poměrů jejich nezletilých dětí na dobu po rozvodu (a soud jejich dohodu schválil), měla by být v takových případech zavedena nevyvratitelná domněnka kvalifikovaného rozvratu a jeho existence by se dále nezjišťovala.

- Dále by mělo být možné upustit od výsledku manželů, jestliže souhlas s rozvodem a jejich vzájemná shoda na trvalém, hlubokém a nenapravitelném rozvratu manželství vyplývá už z jejich písemných podání, nebo ze shodných tvrzení při jednání, o jejichž pravosti a pravdivosti nemá soud pochyb. Soud by měl ovšem i po novele tyto manžele vyslechnout, pokud by jejich rozvod mohl být v rozporu se zvláštním zájmem dítěte.
- Nově by soud též nemusel obligatorně usilovat o smíření manželů. Soud by měl o smíření manželů usilovat pouze tehdy, jsou-li oba manželé na jednání přítomni, a pokud je to vzhledem k okolnostem účelné.

(6) NOVELA OBČANSKÉHO ZÁKONÍKU II

- Poslanecká sněmovna schválila v 1. čtení novelu občanského zákoníku, která by měla zejména zavést zákonnou definici pojmu „domácí násilí“ a „oběti domácího násilí“. O této novele jsme Vás již informovali v monitoru právních předpisů a judikatury za měsíc květen a červen 2024.
- Podle navrhované definice by se za domácí násilí považovalo násilné jednání vůči oběti v jakékoli formě, při kterém zpravidla dochází k zneužívání moci či nerovného postavení, a kterým by docházelo k zásahům do tělesné nebo duševní integrity, svobody nebo důstojnosti, zejména v intimní oblasti, do její vážnosti, cti nebo soukromí nebo kterým by byla narušena schopnost uspokojovat potřeby své nebo členů společné domácnosti.
- Za oběti domácího násilí by mohly být považovány ty osoby, které s osobou dopouštějící se domácího násilí žijí ve společné domácnosti, jsou ve vztahu k ní osobou blízkou, jsou rodič společného dítěte nebo společně vykonávají rodičovskou odpovědnost.
- Nově by soudy měly povinnost přihlížet k existenci domácího násilí nebo činu majícího znaky úmyslnému trestnému činu při rozdělení společného jmění manželů v případě, že se manželé nedohodnou. Stejně tak při rozhodování o svěřením dítěte do péče jednoho z rodičů.

(7) NOVELA ZÁKONA O SOUDECH A SOUDCÍCH

- Poslanecká sněmovna schválila ve 3. čtení návrh novely zákona o soudech a soudcích, který obsahuje přehodnocení míry zapojení přísedících, tedy právních laiků, do trestněprávních a pracovněprávních soudních řízení. O této novele jsme Vás již informovali v monitoru právních předpisů a judikatury za měsíce listopad a prosinec 2023.
- Podle navrhovaného znění by mělo dojít ke zrušení účasti přísedících na řízeních u okresních soudů. Nově by měli soudci okresních soudů rozhodovat výhradně jako samosoudci.
- Ve věcech pracovněprávních by mělo dojít k úplnému upuštění od užívání přísedících nejen

na okresní, ale i krajské úrovni.

- Přisedící by měli být nadále zapojeni do rozhodování v rámci trestních řízení, a to v řízeních před krajskými soudy v prvním stupni o zvláště závažných zločinech, tedy úmyslných trestných činech s horní hranicí trestu odnětí svobody minimálně 10 let, vyjma majetkových a hospodářských trestných činů.

(8) NOVELA ZÁKONA O ZAMĚSTNANOSTI

- Vláda předložila Poslanecké sněmovně návrh novely zákona o zaměstnanosti, kterým by mělo dojít ke změnám v oblasti inspekce práce, nelegálního či zastřeného zprostředkovaného zaměstnání a také v oblasti zaměstnávání osob se zdravotním postižením.
- Novela by měla umožnit orgánům inspekce práce pořizovat skrytě audiovizuální záznamy při provádění kontrol u zaměstnavatelů bez souhlasu a vědomí kontrolovaných osob, přičemž tyto záznamy budou moci použít pak v přestupkovém řízení.
- Novou sankcí za umožnění nelegálního či zastřeného zprostředkovaného zaměstnání by mělo být zveřejnění rozhodnutí o přestupku, a to na úřední desce Státního úřadu inspekce práce po dobu 1 roku. Nově by také mohl příslušný orgán inspekce práce řízení o přestupku odložit, pokud by byl přestupek méně závažný a účelu, jehož by bylo možno dosáhnout provedením řízení o přestupku, bylo dosaženo nebo jej lze dosáhnout jinak.
- Dále by mělo dojít k zefektivnění systému podpory zaměstnávání osob se zdravotním postižením. Např. příspěvek bude moci být přiznán pouze bezdlužnému zaměstnavateli nebo bude stanovena maximální výše příspěvku v nařízení vlády. Rovněž by mělo dojít ke změně výpočtu výše odvodu do státního rozpočtu nahrazující povinný díl na zaměstnávání osob se zdravotním postižením. Dále navrhovaná úprava zpřesňuje, za jakých podmínek lze uznat konkrétní další náklady, o které lze zvýšit příspěvek zaměstnavatelům na zaměstnávání osob se zdravotním postižením.

(9) NOVELA ZÁKONA O DANI Z PŘIDANÉ HODNOTY

- Poslanecká sněmovna schválila v 1. čtení novelu zákona o dani z přidané hodnoty, která do českého právního řádu transponuje směrnici Rady (EU) č. 2022/542 ze dne 5. dubna 2022, a to ve vztahu k režimu pro malé podniky a sazbám DPH. O této novele jsme Vás již informovali v monitoru právních předpisů a judikatury za měsíc červen 2024.
- Novela by zavedla vedle tuzemského režimu pro malé podniky tzv. přeshraniční režim. Malé podniky se sídlem v jiném členském státu EU, které za kalendářní rok nepřekročí tuzemský obrat 2 mil. Kč, nebudou v České republice spadat do režimu plátců DPH. Využití tohoto režimu by bylo dobrovolné a bylo by na osobě povinné k dani z jiného členského státu, zda tento režim využije nebo bude postupovat podle stávající právní úpravy. Podmínkou pro

využití přeshraničního režimu je registrace do tohoto režimu prostřednictvím svého správce daně. Po zaregistrování by měl subjekt povinnost podávat čtvrtletní hlášení, ve kterých uvede hodnoty plnění uskutečněné za uplynulé čtvrtletí ve všech členských státech bez ohledu na to, zda v daném členském státě tento režim používá či nikoliv. V případě, že celkový obrat překročí částku 100.000,- EUR (souhrn obrátů ve všech členských státech), není možné přeshraniční režim pro malé podniky využívat.

- Novela také přináší změny v oblasti výpočtu obratu daňových subjektů. Nyní se obrat počítá za období 12 po sobě jdoucích kalendářních měsíců. Nově se bude obrat počítat za kalendářní rok. Malé podniky, které v průběhu roku překročí obrat 2 mil. Kč v České republice, se stanou plátcem DPH až od 1. ledna následujícího kalendářního roku.
- Novela dále zpřesňuje podmínky v oblasti sazeb daně ve stavebnictví. Nově zavádí také institut vrácení DPH z důvodu bezdůvodného obohacení.

(B) GDPR

(1) STANOVISKO EDPB K MODELU „CONSENT OR PAY“

- Evropský sbor pro ochranu osobních údajů (dále jen **EDPB**) vydal své stanovisko k modelu „consent or pay“, respektive „zaplat' nebo souhlas“, používaného velkými online platformami. Model slouží k získávání osobních údajů o uživateli webových stránek prostřednictvím souborů cookies.
- Model funguje na podobném principu jako běžně používaný model, kdy uživatel (ne)souhlasí s využitím profilovacích a monitorovacích souborů cookies, případně má možnost si zvolit míru souhlasu s jejich využitím. Nicméně v modelu „consent or pay“ je možnost odmítnutí využití monitorovacích a profilovacích souborů cookies podmíněná zaplacením určité částky, která má podobu jednorázového nebo měsíčního poplatku.
- Dle stanoviska EDPB model „consent or pay“ v současné podobě většiny velkých online platforem, když má uživatel pouze dvě možnosti, a to zaplatit nebo souhlasit s využitím profilovacích a monitorovacích souborů cookies, není v souladu s Nařízením GDPR. Dle stanoviska EDPB model v této podobě přeměňuje právo na ochranu osobních údajů na obchodovatelnou komoditu, což je v rozporu s jeho samotnou podstatou.
- EDPB doporučuje, aby platformy model upravily tak, aby byla dostupná ještě třetí bezplatná možnost umožňující zpracování osobních údajů v menším rozsahu. Tedy, že uživatelé budou moci odmítnout, případně alespoň souhlasit s minimálním, využitím profilovacích a monitorovacích souborů cookies a zároveň nebudou muset platit žádný poplatek.

(2) DOPORUČENÍ ÚOOÚ KE KAMEROVÝM SYSTÉMŮM BEZPILOTNÍCH LETADEL

- Úřad pro ochranu osobních údajů (dále jen **ÚOOÚ**) vydal doporučení č. 01/2024, které se zaměřuje na zpracování osobních údajů prostřednictvím záznamů z kamer umístěných na bezpilotních letadlech (dále také jako **Drony**).
- Doporučení zdůrazňuje, že správci a zpracovatelé musí zajistit, aby zpracování osobních údajů bylo v souladu s právními předpisy a aby byla přijata opatření k ochraně soukromí jednotlivců. Doporučení dále uvádí případy, na které se pravidla GDPR nevztahují, např. (i) sledování krajiny či zemědělských plodin, při kterém nejsou pořizovány záběry umožňující identifikaci (přímou nebo nepřímou) fyzických osob, nebo (i) využití Dronu pro osobní potřebu (monitorování vlastních prostor nebo prostor užívaných výlučně fyzickou osobou nebo jejími rodinnými příslušníky)
- ÚOOÚ také doporučuje, aby správci a zpracovatelé byli obezřetní při používání kamerových systémů na Dronech a minimalizovali rizika spojená s neoprávněným zpracováním osobních údajů. Tato doporučení mají za cíl zajistit, aby byla dodržována práva jednotlivců na ochranu jejich soukromí a aby bylo zpracování osobních údajů prováděno transparentně a odpovědně.

(C) JUDIKATURA**(1) Odstoupení zaměstnavatele od konkurenční doložky
(rozsudek Nejvyššího soudu sp. zn. 31 Cdo 2955/2023)**

- Nejvyšší soud se zabýval otázkou odstoupení zaměstnavatele od sjednané konkurenční doložky. Zaměstnanec působil u zaměstnavatele na pozici ředitele korporace, následně po podpisu dodatku k pracovní smlouvě působil na pozici provozního ředitele. Součástí dodatku k pracovní smlouvě byla mimo jiné konkurenční doložka, která měla případně trvat po dobu 6 měsíců od ukončení pracovního poměru, přičemž zaměstnavatel se zavázal, že bude po tuto dobu zaměstnanci vyplácet peněžité vyrovnání. Strany si ke konkurenční doložce mimo jiné ujednaly, že zaměstnavatel může v době trvání pracovního poměru od konkurenční doložky odstoupit v situaci, kdy vyhodnotí, že zkušenosti získané zaměstnancem v době trvání pracovního poměru nejsou dostatečné, aby bylo účelné a přiměřené zachovat konkurenční doložku. Následně zaměstnavatel odstoupil od konkurenční doložky, a těsně před koncem výpovědní doby příslušného zaměstnance.
- Nejvyšší soud ve shodě s obecným a odvolacím soudem konstatoval, že zaměstnavatel může mít se zaměstnancem sjednanou konkurenční doložku, od které může odstoupit i z důvodů v projednávaném případě. Soudy rozhodly ve shodě s nálezem Ústavního soudu sp. zn. II. ÚS 1889/19, který se zabýval situací, kdy zaměstnavatel odstoupil od konkurenční doložky bez udání důvodu. Ústavní soud v tomto případě potvrdil, že zaměstnavatel může

odstoupit od konkurenční doložky, která je součástí pracovní smlouvy se zaměstnancem, i bez udání důvodu, ale musí to učinit v souladu s právními předpisy.

**(2) ZAPLACENÍ POHLEDÁVKY ZA MAJETKOVOU PODSTATOU PO SKONČENÍ
INSOLVENČNÍHO ŘÍZENÍ
(rozsudek Nejvyššího soudu sp. zn. 29 Cdo 178/2022)**

- Nejvyšší soud dospěl k závěru, že v případě, že bude pravomocně skončen konkurs na majetek dlužníka, v rámci něhož bylo vedeno soudní řízení o zaplacení pohledávky za majetkovou podstatou mezi insolvenčním správcem a věřitelem dlužníka, tak se v tomto řízení nadále pokračuje. Nicméně namísto insolvenčního správce bude v řízení vystupovat již pouze dlužník jakožto osoba s dispozičními právy. Soud přitom není povinen vydat rozhodnutí o procesním nástupnictví.

KONTAKT

TAUBEL LEGAL, advokátní kancelář s.r.o.

Sokolovská 68/105, 186 00 Praha 8 - Karlín

OFFICE@TAUBELLELEGAL.COM

+420 226 251 055

Taubellegal
ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘ